

Česká asociace
adiktologů

**Třístupňový model
psychoterapeutické péče
ve zdravotnictví jako
cesta ke zvýšení
dostupnosti
psychoterapie v ČR**

AT Konference 2025 – Seč
Mgr. Karel Kolitsch
Česká asociace adiktologů

Úvod a kontext

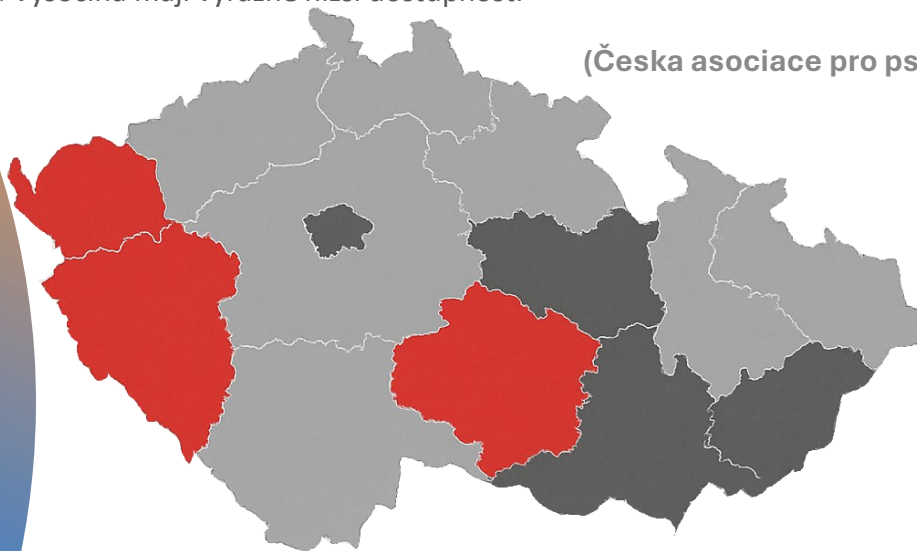
Nedostupnost hrazené psychoterapeutické péče v ČR

- **Rostoucí poptávka:** Podle průzkumu České asociace pro psychoterapii (ČAP) z roku 2024 hlásí psychoterapeutů zvýšený zájem o své služby.
- **Nedostatek odborníků:** Ve zdravotnictví pracuje pouze 11,6 % psychoterapeutů, zatímco 56 % působí v soukromých praxích a 15,9 % v sociálních službách
- **Finanční bariéry:** Průměrná cena individuálního sezení je 1 080 Kč, párového 1 527 Kč, což je o 16 % více než v roce 2022. Tato částka může být pro mnoho lidí nedostupná, zvláště když psychoterapie není hrazena z veřejného zdravotního pojištění.

Nízká informovanost: 19 % populace se cítí dostatečně informováno o odborné pomoci

Neoměrné rozložení služeb: Nejvíce terapeutů působí v Praze a Jihomoravském kraji, zatímco Středočeský kraj a Vysočina mají výrazně nižší dostupnost.

(Česka asociace pro psychoterapii)

Pracovní skupina MZ ČR zveřejnění dostupnosti psychoterapie v ČR

Založení a účel:

- Zřízena MZ ČR v roce 2021
- Reakce na nedostatečnou dostupnost psychoterapie ve zdravotnictví
- Cíl: vytvořit **systemový model**, který umožní využít potenciál různých odborností a zlepšit dostupnost péče

Složení pracovní skupiny:

Zástupci odborných společností:

ČPřS, ČAP, ČAA, AKP, IPVZ

Zástupci MZ ČR a dalších institucí (např. SZÚ, APSS, VŠ)

Výstupy pracovní skupiny:

Návrh třístupeňového modelu psychoterapeutické péče

- Definice kompetencí pro jednotlivé stupně (I–III)
- Propojení psychoterapie s rámcem hrazené zdravotní péče
- Návrh certifikovaných vzdělávacích kurzů (vyhlášeno ve Věstníku MZ)

Význam pro praxi:

- Zvýšení dostupnosti péče v regionech Lepšímu zapojení adiktologů, sester a dalších odborností
- Lepší zapojení adiktologů, sester a dalších odborností

Třístupňový model psychoterapie ve zdravotnictví

Cíl modelu:

- Zajistit **lepší dostupnost** psychoterapie
- Definovat **jasnou strukturu** péče
- **Optimalizovat využití odborníků** na všech úrovních
- Zvýšit efektivitu poskytovaných služeb

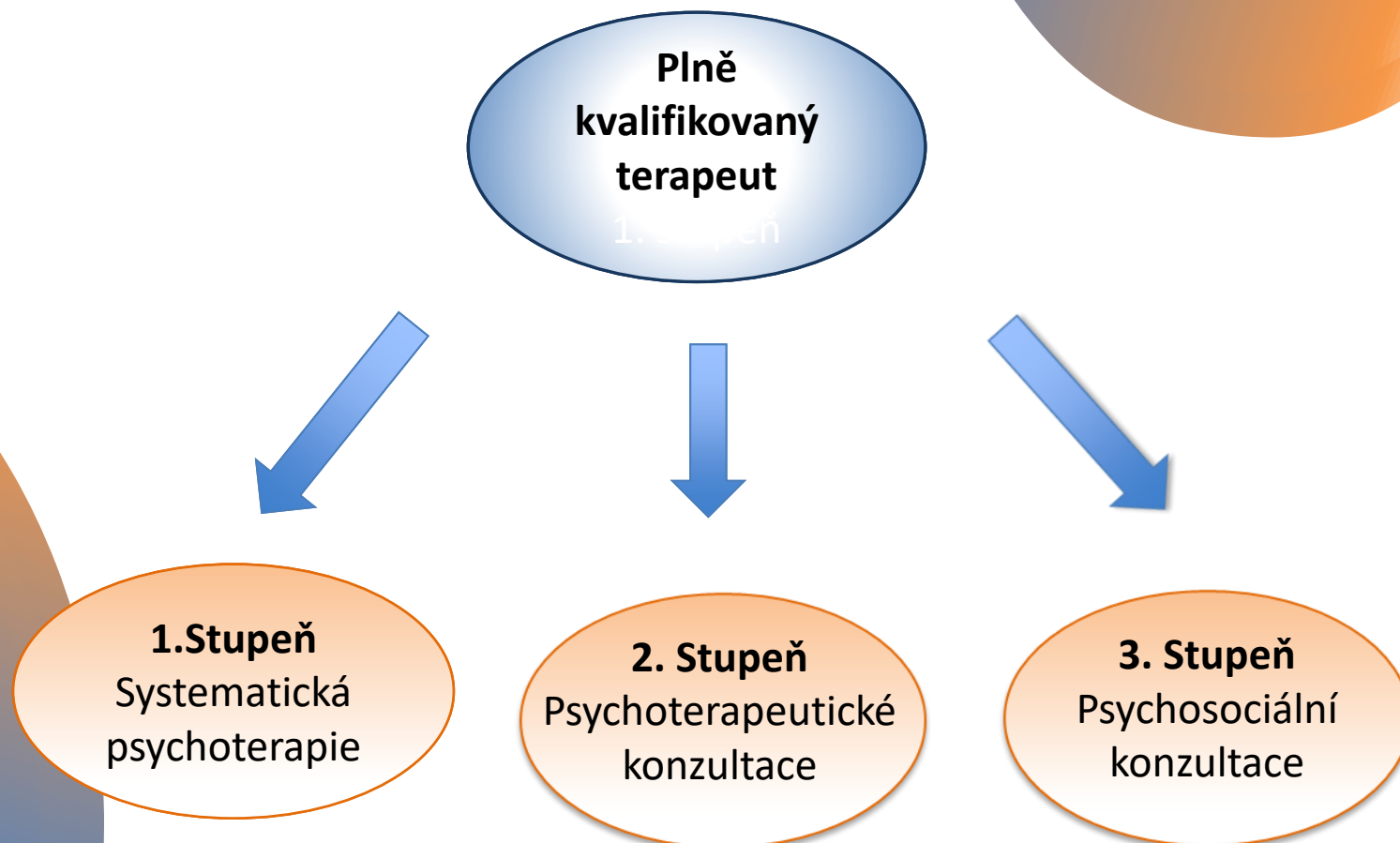
Koncepce modelu:

- Vymezuje **3 stupně psychoterapeutické péče** podle míry odbornosti, autonomie a typů intervencí
- Umožňuje **různým profesím** (psychologové, adiktologové, sestry...) se na péči podílet podle úrovně kvalifikace
- Každý stupeň vyžaduje **dohled a indikaci plně kvalifikovaným psychoterapeutem**

Význam modelu pro praxi:

- Vytváří základ pro **úhradu výkonů ze zdravotního pojištění**
- Zavádí **transparentní kompetenční rámec** – kdo, co a za jakých podmínek může vykonávat

Třístupňový model psychoterapie ve zdravotnictví

1. stupeň: Systematická psychoterapie

Charakteristika:

- Samostatná, odborně nezávislá činnost bez nutnosti indikace a dohledu
- Psychoterapie jako léčba psychologickými prostředky (vztah, komunikace)

Obsah péče:

- Individuální, skupinová, rodinná terapie
- Krátkodobá / dlouhodobá, emergentní, kauzální i podpůrná
- Diagnostika, plánování, evaluace

Kdo může poskytovat:

- Klinický psycholog (s atestací z psychoterapie)
- Lékař s příslušnou specializací (mimo např. mikrobiologie, patologie atd.)

Kvalifikace:

Komplexní výcvik schválený pro zdravotnictví + atestace / certifikovaný kurz

Kvalifikace – 1.stupeň: Systematická psychoterapie

Určeno pro: lékaře a klinické psychology)

- **Absolvování komplexního psychoterapeutického výcviku akreditovaného pro zdravotnictví**
- **Nástavbové vzdělávání v oboru lékařská psychoterapie zahrnující:**
 - 120 hodin kurzu Systematická psychoterapie
 - 40 hodin kurzu Lékařská psychoterapie
 - Účast na 4 teoretických kazuistických seminářích s minimálně jednou aktivní účastí
 - Další povinné kurzy:
 - Lékařská první pomoc (20 hodin)
 - Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace (12 hodin)
 - Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí (4 hodiny)
 - Radiační ochrana (4 hodiny)

Zdroj: Věstník MZ ČR 15/2024

2. stupeň: Psychoterapeutické konzultace

Charakteristika:

- Psychoterapie pod indikací, dohledem 1. stupně
- Navázání vztahu a kontinuální práce s klientem

Obsah péče:

- Individuální, rodinné, skupinové konzultace
- Práce s krizí, s přenosem, intervencemi dle indikace

Kdo může poskytovat:

Všeobecná/dětská sestra

Lékař ve specializační přípravě

Adiktolog – Odborná způsobilost + Mgr. adiktologie

Kvalifikace:

- Magisterské vzdělání, certifikovaný kurz, kompletní psychoterapeutický výcvik schválená pro zdravotnictví

Kvalifikace – 2.stupeň: Psychoterapeutické konzultace

Určeno pro: všeobecné a dětské sestry, adiktology s magisterským vzděláním

Požadavky:

- Magisterské vzdělání v příslušném oboru
- Minimálně 1 rok praxe ve zdravotnictví při péči o osoby s duševním onemocněním
- Absolvování komplexního psychoterapeutického výcviku schváleného pro zdravotnictví
- Úspěšné absolvování certifikovaného kurzu Psychoterapeutické konzultace zahrnujícího:
 - 32 hodin teoretické výuky
 - 8 hodin praktické výuky (klinických supervizních seminářů)
 - Závěrečnou zkoušku s praktickou ukázkou vedení rozhovoru s prvky psychoterapeutické podpory

Věstník MZ ČR 3/2023

3. stupeň: Psychosociální intervence

Charakteristika:

- Prováděno pod indikací, dohledem 1. stupně
- Podpora, aktivizace, edukační a doprovodné činnosti

Obsah péče:

- Podpůrná pst, krizová intervence, relaxace
- Práce s rodinou, aktivizace kogn. funkcí, role koterapeuta

Kdo může poskytovat:

Adiktolog – Odborná způsobilost , BC.
Všeobecná/dětská sestra
Zdravotně-sociální pracovník

Kvalifikace:

- Získaná odborná způsobilost + akreditovaný certifikovaný kurz

Kvalifikace – 3.stupeň: Psychosociální intervence

Určeno pro: všeobecné a dětské sestry, zdravotně-sociální pracovníky, adiktology (odborná způsobilost)

Požadavky:

- Odborná způsobilost k výkonu povolání v příslušném oboru
- Minimálně 3 roky praxe v rozsahu alespoň 0,5 úvazku
- Absolvování certifikovaného kurzu Psychosociální intervence zahrnujícího:
 - 80 hodin teoretické výuky
 - 200 hodin praktické výuky (včetně sebezkušenosti a nácviku základních psychosociálních intervencí)
 - Závěrečnou zkoušku s praktickou ukázkou vedení rozhovoru s prvky psychoterapeutické podpory

Věstník MZ ČR 3/2023

Zdravotní výkony – 3. stupňový model

- Psychoterap. vyšetření – I. stupeň, 4/1 den, 4/1 měsíc, 30 min
- Psychoterap. konz. rodinná – I. stupeň, 4/1 den, 8/1 měsíc, 30 min.
- Psychoterap. konzultace individuální – II. stupeň, 3/1 D, 6/1 T, 30 min
- Psychoterap. konz. skup. max. 8 - II. stupeň, 3/1 den , 6/1 týden
- Psychoterap. konz. skup. pro 9 a více - II. stupeň, 2/1 den, 4/1 týden
- Psychosociální intervence individuální – III. stupeň, 2/1 D, 2/1 T, 30
- Psychosociální intervence skupinová - III. stupeň, 3/1 D, 3/1 T,

Zapojení adiktologů

Bc. – psychosociální intervence

Mgr. – psychoterapeutické konzultace

Klinický adiktolog – potenciál 1. stupeň

- **Není možné nasmlouvat výkony na odbornost. 919**
- **Princip podobný - Klinický psycholog (psychoterapeut) – psycholog ve zdravotnictví (psycholog v předatestační přípravě)**

Shrnutí a výzvy

- Model by měl zvýšit dostupnost přináší a jasnost
- Odborná debata o kompetencích a vzdělávání
- Posilování supervize a kvality
- Otázky: připravenost systému, role adiktologa

Děkuji za pozornost